

Tisková zpráva Nadace knížete z Lichtenštejna

Vaduz–Praha, 24. 10. 2023

Historická nabídka Nadace knížete z Lichtenštejna českému státu

Moderní model spolupráce (PPP) by mohl ukončit veškeré spory. Již žádné restituční nebo kompenzační! Přírodní a kulturní bohatství na území České republiky by z toho těžilo nevídaně a okamžitě.

Nadace knížete z Lichtenštejna reaguje na četné dotazy českých médií ohledně mediálních vystoupení českého prezidenta Petra Pavla po schůzce s dědičným princem Aloisem z Lichtenštejna, jež se odehrála na půdě Valného shromáždění OSN v New Yorku. Prezident Pavel se v posledních dnech opakovaně vyjádřil, že by na základě smírného návrhu Nadace, který mu představila hlava lichtenštejnského státu, uvítal mimosoudní dohodu mezi oběma stranami.

Nejprve připomeňme, že:

- Nadace knížete z Lichtenštejna je univerzálním dědicem majetku knížete Františka Josefa II. Jde o soukromou právnickou osobu zřízenou dle lichtenštejnských zákonů, která vlastní a spravuje část majetku vládnoucího rodu. Zvláštní odpovědnost za ni nesou vládnoucí kníže Hans Adam II. a jeho syn, dědičný princ Alois, který vykonává roli úřadující hlavy státu.
- Státem zabavený majetek lichtenštejnských občanů v českých zemích nebyl nikdy kompenzován. To je v rozporu s mezinárodním právem, podle kterého nemůže být cizí majetek odebrán bez náhrady.
- Lichtenštejnsko bylo za druhé světové války neutrální a nikdy nezpochybnilo Benešovy dekrety. Přesto česká strana zatím uzavřela dohody pouze s jinými neutrálními či spojeneckými zeměmi, jejichž občané se stali oběťmi stejně nesprávné aplikace dekretů jako Lichtenštejnci.
- Kníže Hans Adam II. se nikdy nechtěl s českým státem soudit. Vždy tvrdil, že lze najít řešení, které bude výhodné pro obě strany – ekonomicky, sociálně i z hlediska ochrany kulturního i přírodního dědictví. K tomuto postoji ho opravňovaly také sliby českých „polistopadových“ politiků.
- Ve skutečnosti to byla Česká republika, kdo v roce 2014 zažaloval Nadaci knížete z Lichtenštejna, které byl v řádném dědickém řízení před soudem

pro Prahu 10 připsán les u Říčan, do té doby vedený v katastru na Františka Josefa II. z Lichtenštejna.

- Vzhledem ke změně českého občanského zákoníku musela Nadace v roce 2018 zažalovat český stát u více než dvaceti okresních soudů, jinak by o vlastnická práva přišla pouhým uplynutím času. V těchto řízeních ovšem docházelo k závažnému porušování jejich základních práv. Zaujaté postupy českých soudů v roce 2023 jasně popsal ústavní soudce David Uhlíř ve svém precizně odůvodněném nesouhlasném stanovisku k jednomu z posledních nálezů českého Ústavního soudu.
- V roce 2020 podala vláda Lichtenštejnského knížectví mezistátní stížnost na Českou republiku u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku. Cílem mezistátní žaloby je chránit základní práva lichtenštejnských občanů. Kromě hlavy státu přišlo o majetek bez náhrady dalších více než třicet občanů země, která byla během druhé světové války neutrálním státem – a to mezinárodněprávní zásady zakazují.
- Postup českých úřadů je o to nepřijatelnější, že zábor majetku dodnes obhajují tím, že občany knížectví a hlavu jejich státu označují za Němce.
- České vlády dosud nebyly schopny zahájit vyjednávání vedoucí k nějaké dohodě. Což je v příkrém – a nepřijatelném – rozporu s tím, jak Československo jednalo například s Rakouskem nebo se Švýcarskem.

Nadace je z dobrých důvodů přesvědčena, že Lichtenštejnsko ve Štrasburku uspěje. Vede ji k tomu řada skutečností, z nichž dvě stojí za zdůraznění:

- **Nejzákladnějším, zásadním a nesporným principem mezinárodního práva je skutečnost, že žádný stát nemůže zabavit majetek občana neutrální země bez náhrady a že takové zabavení musí být napadnutelné ve spravedlivém procesu před soudy, které jsou oprávněny zkoumat všechny skutkové a právní otázky.**
- **Již u Ústavního soudu v Brně zazněly v roce 2023 argumenty jasně podporující stanovisko Nadace knížete z Lichtenštejna.** Ústavní soudce Uhlíř byl tehdy přehlasován, ale jeho dobře odůvodněný posudek je součástí rozsudku.

Nadace knížete z Lichtenštejna si ale nejde k soudům pro peníze. Její prioritou není získat řádné odškodnění, které by činilo zhruba 30–35 miliard korun. Říká to veřejně mnoho let: Nejsme Němci, chceme spravedlnost, chceme udržitelně spravovat dědictví po předcích, chceme přispět k rozvoji České republiky

a blahobytu jejích občanů unikátním know-how, chceme také v českých zemích navázat na péči rodu o přírodní a kulturní dědictví, jako jsme to dělali po 700 let.

Nadace knížete z Lichtenštejna vnímá, že její ujištění a návrhy nebyly vždy slyšeny. Místo toho ji nejrůznější orgány české správy hnaly k soudu. Řízení trvají již téměř 10 let, což není výhodné ani pro jednu stranu – a už vůbec ne pro kulturní a přírodní dědictví, které vyžaduje neustálou a nerušenou péči bez blokády trvajících desetiletí.

Proto se Nadace knížete z Lichtenštejna rozhodla udělat obrovský krok a navrhnout jedinečné řešení orientované na budoucnost. A tím se vracíme k otázkám médií po newyorské schůzce hlav obou států.

Návrh Nadace knížete z Lichtenštejna

Aby bylo možné položit základy nové vzájemné spolupráce, Nadace knížete z Lichtenštejna je připravena zcela obrátit list a přijít s bezprecedentním novým návrhem mimosoudního urovnání postaveným na třech pilířích:

- 1. žádné odškodnění,**
- 2. žádné restituce,**
- 3. nová spolupráce.**

Návrh Nadace by předpokládal:

- Nadace knížete z Lichtenštejna se vzdá vlastnických nároků.
- Nadace knížete z Lichtenštejna se vzdá nároků na odškodnění (až do zmíněné výše 30–35 miliard korun).
- Česká republika a Nadace knížete z Lichtenštejna založí **SPOLEČNÝ FOND/NADACI SPOLUPRÁCE**
- Veškerá vlastnická práva ke spornému majetku budou převedena na výše uvedený FOND/NADACI.
- Česká republika a Nadace knížete z Lichtenštejna jmenují členy správní rady, kteří budou zajišťovat řádný výkon vlastnických práv FONDU/NADACE PRO SPOLUPRÁCI.
- Knížecí nadaci bude svěřena povinnost odpovědně a udržitelně s majetkem převedeným do SPOLEČNÉHO FONDU/NADACE hospodařit při uplatnění těch nejvyšších známých standardů pro péči o historické památky a lesy.

Navržená podoba mimosoudního urovnání by vyřešila nejen tzv. otevřené otázky, ale umožnila by lichtenštejnským subjektům, zejména Nadaci knížete z Lichtenštejna, v České republice investovat. Nadace by se tak mohla bez odkladu zapojit do revitalizace památek světového dědictví UNESCO v Lednici a Valticích, a to například prostřednictvím spolupráce s Knížecími uměleckými sbírkami. Spolupráce by ovšem mohla sahat od lesnictví přes vzdělávání až k podpoře ekonomiky s vyšší přidanou hodnotou, založené na znalostech a výzkumu.

Kontakt pro média:

Michal Růžička, mluvčí Nadace knížete z Lichtenštejna v ČR

michal.ruzicka@stance.cz

Přílohy:

Komentář dědičného prince Aloise z Lichtenštejna:

„Ocenil jsem, že se prezident Pavel během schůzky v New Yorku zajímal o podstatu věci a viděl spíše budoucí možnosti než staré stereotypy.“